

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 3158

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSHULP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 mei 2025

Hierbij bied ik u het verslag aan van de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 15 mei 2025.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp,
R.J. Klever

VERSLAG RAAD BUITENLANDSE ZAKEN HANDEL van 15 mei 2025

Introductie

Op donderdag 15 mei jl. vond de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) Handel plaats in Brussel. Tijdens de Raad werd achtereenvolgens gesproken over de handelsbetrekkingen tussen de Europese Unie (EU) en de Verenigde Staten (VS); economische veiligheid; en de stand van zaken met betrekking tot (in onderhandeling zijnde) handelsakkoorden. In dit verslag wordt tevens ingegaan op de moties Bamenga, Thijssen, Teunissen c.s., Hirsch c.s., Paternotte-Kamminga, de toezegging aan het lid De Korte gedaan tijdens het Commissiedebat RBZ Handel op 13 mei jl. en vragen van het lid-Ram over Multtraship.

Handelsbetrekkingen met de VS

De Raad sprak over de handelsbetrekkingen met de VS. Handelscommissaris Šefčovič gaf een overzicht van de ontwikkelingen op de vier sporen die de EU hanteert in diens benadering van de recente VS tariefverhogingen: (1) onderhandelingen; (2) rebalancerende maatregelen; (3) verdediging van de op regels gebaseerde internationale handelsorde; en (4) bescherming van de EU markt tegen handelsverlegging vanuit andere handelspartners van de VS.

Voor wat betreft het eerste spoor, onderhandelingen, verwees Commissaris Šefčovič naar het momentum dat lijkt te bestaan in de gesprekken tussen de Europese Commissie en de VS. De Commissie heeft aan de VS aangegeven bereid te zijn over een breed scala aan onderwerpen in de handelsrelatie te spreken en hierover afspraken in wederzijds belang te willen maken. De Commissie gaf aan de EU belangen hierbij nauw in het oog te houden en de EU lidstaten hierbij intensief te betrekken.

Met betrekking tot het tweede spoor, de voorbereiding van rebalancerende maatregelen, verwees de Commissaris naar het voorstel dat de Commissie op 8 mei jl. publiceerde voor een tweede pakket aan EU tegenmaatregelen.¹ Een robuuste EU-tegenreactie dient klaar te liggen voor het geval onderhandelingen met de VS niet tot een gewenst resultaat leiden, zo gaf de Commissie aan. De inhoud van het tweede pakket aan tegenmaatregelen wordt de komende weken aangepast op basis van reacties van stakeholders en van de EU-lidstaten, waarna besluitvorming over de lijst kan plaatsvinden.

Voor het derde spoor, de verdediging van de op-regels-gebaseerde internationale handelsorde, wees de Commissie op de vele contacten die zij heeft met derde landen. Ook noemde de Commissie in dit kader haar voornemen om geschillenbeslechting binnen de WTO te starten over de door de VS doorgevoerde tariefsverhogingen.

Bij het vierde spoor, de bescherming van de EU markt tegen de druk die het verleggen van handelsstromen van andere handelspartners van de VS mogelijk oplevert, gaf de Commissie aan de situatie nauwgezet te monitoren en hier de lidstaten binnenkort verder over te informeren. Daarnaast benoemde Commissaris Šefčovič het belang van nieuwe handelsakkoorden ter diversificatie van de EU handelsstromen (waarover tijdens de lunch verder gesproken werd), versterking van de EU interne

¹ Commission consults on possible countermeasures and readies WTO litigation in response to US tariffs

markt, met verwijzing naar het Draghi rapport, en het belang van EU eenheid.

Lidstaten reageerden eensgezind op de ontwikkelingen en de voorgestelde EU aanpak zoals geschetst door de Commissie. De benadering van de Commissie kon op veel steun rekenen. Meerdere lidstaten vroegen nadrukkelijk aandacht voor de risico's van mogelijke verlegging van handelsstromen. Daarnaast werd, in lijn met de introductie van de Commissie, een meer ambitieuze Europese handelsagenda door meerdere lidstaten als speerpunt genoemd evenals het versterken van de Europese interne markt.

Nederland heeft in reactie op de uiteenzetting van de Commissie aangegeven de inzet van de Commissie te steunen en de dialoog met de VS te willen blijven zoeken met als doel om de Amerikaanse importheffingen zoveel mogelijk van tafel te krijgen. Hierbij heeft Nederland een aantal eigen accenten gezet. Allereerst is aangegeven dat moet worden gewerkt aan de positieve agenda met de VS, met aandacht voor mogelijke kansen om samen te werken met de VS en bilaterale handel verder te faciliteren. Daarbij heeft Nederland aangegeven het voorstel van de Commissie om een akkoord te sluiten met wederzijds nul procentheffingen op industriële goederen te verwelkomen. Hiermee is tevens de motie-Bamenga afgedaan.² Ten tweede is door Nederland benadrukt dat een reactief spoor zoals geschetst door de Commissie van belang is, waarbij de EU bereid moet zijn tegenmaatregelen te nemen indien onderhandelingen met de VS niet tot een aanvaardbaar resultaat leiden. Deze tegenmaatregelen versterken bovendien de onderhandelingspositie van de EU in het eerste spoor. Daarbij is wel van belang zorgvuldig te werk te gaan om disproportionele schade aan de eigen economie te voorkomen en te zorgen dat leveringszekerheid van bijvoorbeeld grondstoffen niet in gevaar komt. Ook dienen de effecten van deze maatregelen gelijkelijk verdeeld te worden over de EU lidstaten. In dit kader heeft Nederland ook gewezen op enkele voor Nederland gevoelige sectoren. Ten derde pleitte Nederland voor internationale samenwerking waarbij de EU als groot handelsblok een voortrekkersrol dient te spelen in het beschermen van de op regels gebaseerde internationale handelsoorde, in lijn met eerdere moties, waaronder de motie Boswijk/Paternotte (Kamerstuk 21501–02, nr. 3098). Ten vierde bepleitte Nederland het versterken van het concurrentievermogen, waaronder via het verdiepen van de EU interne markt en van de kapitaalmarktunie, conform de rapporten van Letta³ en Draghi⁴. Voor al deze elementen geldt dat EU eenheid essentieel is voor een succesvolle aanpak.

Economische veiligheid

De Raad wisselde tevens van gedachten over economische veiligheid. De Europese Commissie gaf een toelichting op de stand van zaken omtrent de implementatie van de Europese Economische Veiligheidsstrategie (EEV).⁵ In dit kader besprak de Commissie de voortgang van de lopende risicoanalyses voor kritieke technologieën, de uitwerking van een economische veiligheidsdoctrine en ontwikkelingen op het gebied van investeringscreening en exportcontrole. Ook spraken de lidstaten over de coördinatiestructuur van de Raad op het gebied van economische veiligheid.

² Kamerstukken II, vergaderjaar 2023–2024, 36 410-XVII, nr. 29.

³ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>

⁴ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

⁵ Kamerstukken II, vergaderjaar 2022–2023, 22 112, nr. 3761.

In de Raad werd brede steun uitgesproken voor de implementatie van de EEV door de Commissie, waarbij veel lidstaten het belang van een balans tussen het beschermen van veiligheidsbelangen en het behoud van een open markt en goed investeringsklimaat accentueerden. Het kabinet is voorstander van betere EU-coördinatie op het gebied van economische veiligheid en ook Nederland heeft verdere implementatie van de EEV daarom verwelkomd in de Raad. Dit draagt immers bij aan de effectiviteit van maatregelen en is belangrijk voor het gelijke speelveld in de EU. Nederland heeft daarbij benadrukt dat de implementatie van de EEV gebaseerd moet zijn op gedegen risicoanalyses en dat een gerichte, proportionele en landenneutrale aanpak van belang is, onder meer om onnodige marktverstoring te voorkomen. Voorts vroeg Nederland specifiek aandacht voor de «*partner*» en «*promote*» pilaren van de EEV, die samen met de «*protect*»-pijler de kern van het economische veiligheidsbeleid van de EU vormen.

Ook benadrukte Nederland, net als verscheidene andere lidstaten, de urgentie van dit onderwerp in het huidige geopolitieke tijdsgewricht; Nederland heeft aangegeven daarom uit te kijken naar de economische veiligheidsdoctrine van handelscommissaris Šefčovič. De aangekondigde doctrine kan een strategische leidraad bieden voor de inzet van de verschillende EU instrumenten op het terrein van Economische Veiligheid in concrete gevallen. Daarmee kan een economische veiligheidsdoctrine bijdragen aan de gerichte, proportionele en risico-gebaseerde inzet van het economische veiligheidsinstrumentarium die voor Nederland zo belangrijk is.

Voorts sprak de Raad over de lopende onderhandelingen over de herziening van de verordening inzake de *screening* van buitenlandse directe investeringen (FDI), waarbij onder meer het belang van EU-coördinatie, de reikwijdte van de verordening en de transparantie van nationale investeringstoetsingsautoriteiten aan bod kwamen. Nederland heeft, conform de inzet voor de herziening van de FDI-screeningsverordening⁶, het belang van FDI screening onderschreven en verbeterde samenwerking en coördinatie in EU-verband verwelkomd, uiteraard met inachtneming van de competentieverdeling tussen EU en lidstaten. Nederland heeft daarbij benadrukt dat een goede balans tussen een effectieve aanpak enerzijds, en het beheersbaar houden van administratieve lasten en beperken van negatieve impact op het investeringsklimaat anderzijds, essentieel is.

Naar aanleiding van de toezegging aan Kamerlid De Korte⁷ gedaan tijdens het Commissiedebat voorafgaand aan de Raad heeft Nederland nogmaals zijn zorgen uitgesproken over de omzeiling van de beperkingen op dual-use en sanctiegoederen via derde landen naar Rusland. Het kabinet heeft alle lidstaten opgeroepen om blijvende inzet te leveren om omzeiling tegen te gaan en daartoe samen te werken met de EU Sanctiegezag David O'Sullivan.

Stand van zaken handelsakkoorden

Tijdens de lunch werd gesproken over de bilaterale handelsakkoorden van de EU met landen buiten de Unie. De Europese Commissie gaf een kort overzicht van bestaande handelsakkoorden. De EU heeft op dit moment 44 handelsakkoorden (met in totaal 76 landen), waaronder momenteel 44% van de EU handel plaatsvindt. Daarnaast zijn er lopende onderhandelingen met onder andere India, Indonesië, Thailand, Maleisië en de

⁶ Kamerstukken II, vergaderjaar 2023–2024, 22 112, nr. 3905.

⁷ TZ202505-033.

Filipijnen. De onderhandelingen met Australië zullen naar verwachting spoedig worden hervat, en met de VAE zullen onderhandelingen spoedig van start gaan. Daarnaast hebben o.a. Qatar en Saoedi-Arabië interesse getoond in onderhandelingen met de EU. Ook deed de Commissie een oproep tot spoedige ratificatie van akkoorden met Mercosur en Mexico, zodra deze ter besluitvorming worden aangeboden. Ten aanzien van het CPTPP (*Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership*⁸) gaf de Commissie aan dat zij niet voornemens is EU toetreding voor te stellen, omdat al met bijna alle deelnemende CPTPP-landen een bilateraal handelsakkoord bestaat of in onderhandeling is. Wel kijkt de Commissie naar mogelijke horizontale samenwerking op o.a. versterking van waardeketens.

Overig

*Motie Thijssen over onderzoeken welke ongewenste strategische afhankelijkheden en oneerlijke handelspraktijken er in de windenergiesector zijn en in de toekomst kunnen ontstaan*⁹

De motie Thijssen verzoekt de regering te onderzoeken welke ongewenste strategische afhankelijkheden en oneerlijke handelspraktijken er in de windenergiesector zijn en in de toekomst kunnen ontstaan, en deze afhankelijkheden en handelspraktijken af te bouwen dan wel te voorkomen. Het kabinet steunt de inzet van de Europese Commissie om nauwlettend toezicht te houden op mogelijke oneerlijke handelspraktijken in de windenergiesector en om de Europese industrie tegen oneerlijke concurrentie uit andere jurisdicties te beschermen, bijvoorbeeld met de verordening buitenlandse subsidies (FSR) of het handelsdefensief instrumentarium van de EU, zoals antidumpingmaatregelen.¹⁰ De Commissie is op grond van de FSR onder andere bezig met een onderzoek naar marktverstoring in de Europese windenergiesector. Uw Kamer zal separaat worden geïnformeerd over preventie en afbouw van risicovolle strategische afhankelijkheden in de windenergiesector middels een brief over de status en voortgang van het economische veiligheidsbeleid van Nederland.

*Motie Teunissen c.s. over economische beschermingsmaatregelen tegen dumping van Chinese goederen*¹¹

De motie Teunissen c.s. verzoekt het kabinet «om economische beschermingsmaatregelen te treffen tegen dumping van goederen uit China als gevolg van Trumps handelsoorlog, bijvoorbeeld met registratie van goederen waarvan dumping vermoed wordt, instellen van antidumpingmaatregelen, extra douanecontroles en scherpere handhaving van Europese normen.» Het kabinet deelt de zorgen over de mogelijke extra stroom aan goedkope Chinese goederen naar de Europese markt. Nederland vraagt hier regulier aandacht voor in EU verband. In het geval er sprake is van dumping, kan de Europese Commissie antidumpingmaatregelen nemen. Er zijn richting China meerdere antidumpingmaatregelen van kracht. Er zijn ook zorgen over de veiligheid en de kwaliteit van de producten die met name via Chinese online platforms op de interne markt komen. In de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 7 april jl. heeft Nederland hiervoor aandacht gevraagd en gepleit voor een effectieve aanpak rondom de grote instroom van goedkope, laagwaardige

⁸ Canada, Australië, Brunei, Chili, Japan, Maleisië, Mexico, Nieuw Zeeland, Peru, Singapore en Vietnam.

⁹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2024–2025, 32 852, nr. 329.

¹⁰ Kamerstukken II, vergaderjaar 2023–2024, 21 112, nr. 3843.

¹¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2024–2025, 31 985, nr. 96.

producten op de Europese markt. De Commissie kondigde de oprichting van een «Import Surveillance Task Force» aan, die de indirecte effecten van verlegging van handelsverkeer zal monitoren. Daarnaast heeft de Commissie een mededeling gepubliceerd met een brede aanpak om de problemen aan te pakken die ontstaan door de toenemende import via niet-Europese online marktplaatsen. Uw Kamer is hierover op 14 maart jl. geïnformeerd.¹² Het voorgestelde maatregelenpakket draagt bij aan de economische bescherming van de EU-markt, onder meer door te onderzoeken of de drempel voor tariefvrije zendingen kan worden verlaagd en door een non-discriminatoire *handling fee* op goederen van buiten de EU te overwegen.

*Motie Hirsch c.s. over in Europees verband maatregelen nemen om naleving van de tegenmaatregelen tegen de Amerikaanse importheffingen door Hongarije af te dwingen*¹³

De motie Hirsch c.s. verzoekt het kabinet om in Europees verband maatregelen te nemen om naleving van de tegenmaatregelen tegen de Amerikaanse importheffingen door Hongarije af te dwingen. In opvolging van deze motie heeft het kabinet in verschillende gremia navraag gedaan over en aandacht gevraagd voor naleving van eventuele tegenmaatregelen. Ook is bilateraal het belang van naleving opgebracht. Naar aanleiding van deze opvolging is gebleken dat er geen aanleiding is voor – noch enige signalen over – mogelijke niet-naleving van tegenmaatregelen tegen de Amerikaanse importheffingen door Hongarije. Hiermee wordt de motie als afgedaan beschouwd.

Multraship; ref. beantwoording Kamervragen van het lid Ram (PVV); 2024Z20205

En marge van de RBZ besprak ik met Roemeense Staatssecretaris Cristina Breşug de kwestie Multraship. Het bedrijf claimt nog ruim EUR 20 miljoen van de Roemeense staat. Ik heb mijn Roemeense collega gevraagd dit met haar collega's te bespreken opdat een oplossing gevonden kan worden. Daarnaast staan onze ambassade in Boekarest en mijn ministerie in contact met Multraship hierover.

*Motie Paternotte-Kamminga over het uitbreiden van handelsliberalisatie met Oekraïne en het opzetten van een digitale handelsmissie naar Oekraïne*¹⁴

De motie Paternotte-Kamminga verzoekt het kabinet in de Raad te pleiten voor het significant uitbreiden van de handelsliberalisatie met Oekraïne en tevens een digitale missie naar Oekraïne op te zetten en daarbij expliciet aandacht te besteden aan de bijdrage van Nederlandse bedrijven aan herstel en wederopbouw in Oekraïne. Zoals aangegeven bij de kabinet-sappreciatie van deze motie zet Nederland in op het voortzetten van de huidige handelsliberalisatie ten behoeve van Oekraïne. Nederland draagt dit actief uit in de relevante vergaderingen van de Raad. Het kabinet zal nader ingaan op het eerste deel van de motie in de beantwoording van de recent gestelde Kamervragen door het lid de Korte¹⁵ over het verlopen van de opschorting van importheffingen op Oekraïense producten per 6 juni.

Voor het tweede deel van de motie (opzetten missie) zal het kabinet op korte termijn – met daartoe benodigde veiligheidsmaatregelen – klein-

¹² Kamerstukken II, vergaderjaar 2024–2025, 22 112, nr. 4008

¹³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2024–2025, 21 501-02, nr. 3100.

¹⁴ Kamerstukken II, vergaderjaar 2024–2025, 21 501-02, nr. 3029.

¹⁵ 2025Z09388

schalige bedrijvenmissies organiseren onder leiding van de Speciaal Gezant voor Oekraïne. Nederlandse bedrijven kunnen zo direct contact leggen met relevante Oekraïense bedrijven en (semi-)overheden om kennis, kunde en product te etaleren die ingezet kunnen worden voor wederopbouw en economisch herstel in Oekraïne. Ook andere landen organiseren dergelijke missies.